

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

11. Cuiusmodi esse oporteat eos qui se aliorum saluti dicant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

CAPVT XI.

Cuiusmodi eos esse oporteat qui se aliorum curande salutis dicant.

in Inist.

Breuissemè rem hanc totam, sed & plenissimè definiisse videtur sanctus Basilii oratione quadam dicens; *Qui iacentem erigere vult, alior omnino lapsus esse debet: qui verò aequè lapsus est, altero qui erigat, etiam ipse opus habet.* Cuius dicitur vim si per singulas, vnde alios per te cupis erectos, prolapsiones expendis, protinus quanta fortitudinis & virtutum necessaria sit congeries vides: si enim quemquam ab errore, ignoratione, superbia, intemperantia, iracundia, inuidia, segetie, auaritia, & quouis vitio ereptum voles: si his, si alijs quibusvis animi morbis te medicinam facturum esse profiteris, annon animi tui officinam, salutaribus virtutum omnium amuletis, refertam esse oportet? annon illic plurima veritas, eruditio, humilitas, temperantia, mansuetudo, benignitas, firmitas, liberalitas, totusque perfectionis chorus efflorescet? arque ita, si Basilii credimus, eum de se summa quaque profiteri necesse est, qui ad aliorum animi morbos curandos ausit accedere. Quam sententiam, vt ex ijs quæ articulo secundo dicta sunt, constat esse verissimam, ita non exiguos ijs omnibus qui ad diuinum istud munus apparantur, ad virtutem stimulos inde subdipar est.

lib. 7. Mor.

c. 24.

Pastor adm.

25.

2. p. Past.

c. 2.

Mundus à vitijs esse debet, inquit S. Gregorius, qui curat aliena corrigere, — quia nequaquam pure maculam in membro considerat oculus, quem pulvis grauat, & superiectas sordas tergere non valet manus, quæ lutum tenet. & alio loco; Improbus & impertus est medicus, qui alienum mederi appetit, & ipse vulnus quod patitur nescit. Item; Nulla hunc immunditia polluat, qui hoc suscepit officij, vt in alienis quoque cordibus pollutionis maculas tergat. — Hinc per Prophetam Isaiam dicitur, Mundamini qui seruis vasa Domini. Etenim vasa Domini serunt, qui proximorum animas ad æterna sacraria perducendas, in sua conuersationis fidem suscipiunt: apud seuet ipsos ergo quantum debeant mundari conspiciant, qui ad æternitatis templum vasa viuentia in sinu propria sponte portant. Plurima sunt quæ idem vir sanctus in eandem sententiam, varijs locis docet, quibus omissis addam id vnum, quàm bellè Salomonis iudicium illud celebre, in rem nostram interpretetur: Ibi enim matrem legimus, interemisse dormiendo, quem vigilans lactare consueuerat, quo etiam pacto scientia, cura, & arte vigilantes magistri, ad vitam excitant & instruunt; at vitæ torpore dormiendo, & quod dicunt facere negligendo, quos lacte verborum alecte videbantur, eos operum prauorum pondere oppressos interimunt. Quid autem hinc sequitur? non admodum equidem de aliorum salute solliciti sunt, sed sine laudis

lib. 11. Mor.

c. 8.

laudis amatores, obseruant nullos sibi vitæ laudabilis esse sectatores: iraque vt quasi bonis discipulis gloriari, bonique virtutis magistri haberi possint, saltem alienos sibi vendicare, & ad suam familiaritatem alicunde allicere conantur, non secus quam illa mulier quæ fortum exstinxerat proprium, quæsiuit alienum. Frustra tamen versutiæ nectuntur, matrem veram Salomonis gladius inueniet, ac in extremo iudicij die, cuius fructus viuat, cuius emortuus sit, seueri & sapientissimi Iudicis ira monstrabit. Hic quidem ore tenus viuens filius prius diuidi iubetur, vt soli deinde matri integer reddatur: in hac enim vita non raro vnus & eiusdem vita bipertita diuiditur, vt inde alter apud Deum meritum, alter apud homines laudem habere permittatur. Verum id appositissimum sequitur, quod falsa mater, quem non genuit, occidi non metuit; at veræ matris, ad cædis auditum viscera commouentur, maualtque apud alium, etiam carendo, prolem viuere. quippe arrogantes, & sui ipsorum amantes magistri, inuidiæ face succenduntur, audent quæ offensionis sint ceteris, vi, calumnijs, prauis artibus alienos alliciunt, & ne à veris matribus alantur impediunt, eorumque vitam aut vulnerant, aut elidunt, quos sibi mancipare diffidunt. At qui eos vera caritate genuere, solam in eis vitæ integritatem amant, sibi illos tribui non appetunt, cuius alteri tam inductionem in bonum, quam progressum & perfectionem tribui gaudent, ideoque supremo iudice Deo, tandem & viuentes & integros recipiunt, & æterna ex illis vitæ gaudia consequuntur. Quæ cum docuisset D. Gregorius, vniuersè concludit, *Quisquis iuxta hoc quod loquitur non viuit, quos verbo genuit, à stabilitate rectitudinis opere euellit.* Sed hæc ex eo sint satis, quo magis constet, copiosum virtutum thesaurum illi esse cumulandum, qui in alios plurimos & elegantissimos copiosè velit erogare.

Sed ex vna D. Bernardi epistola nonnulla decerpamus, vbi sic loquitur, *Si epist. 42.*
tentatio est cuiuscumque hominis vita super terram, quantis putatis periculis patet vita illius, cui omnium necesse est ferre tentationes: Si ego latens in caaverna, & quasi sub modio, non quidem lucens, sed fumigans, ventorum tamen impetus nec sic declinare sufficio, sed continuis tentationum varijsq; fatigatus impulsibus, instar vento agitata arundinis, hac illacq; circumferor: quid positus supra montem, positus supra candelabrum? Solus mihi seruandus: solus tamen ipse mihi sum scandalo, solus tedio, solus oneri atque periculo, ita vt proprie gula & ventri, & oculo scandalizanti, frequenter irasci oporteat. Quibus ergo molestijs angitur, quibus lacepsitur iniurijs; cui etiam, etsi propria cessent, numquam tamen de alienis desunt, foris pugna, intus timores?

Sed & aliud pluribus interiectis mouet: *Cui ex his placere gestis, mundo an Deo: si mundo, cur sacerdos? cur Religiosus? si Deo, cur qualis populus, talis & sacerdos, talis & Religiosus? nam si placere vis mundo, quid tibi prodest sacerdotium, quid Religio? nec enim potes duobus dominis seruire. Qui autem vult amicus esse huius mundi, inimicus Dei constituitur. — Volens placere hominibus, Deo non placet.*

fi

si non places, non placet. Cur ergo, vt dixi, sacerdos, cur Religiosus? Pergit que vrgere Bernardus, vt excellior alijs euadat, qui eis prodesse voluerit, eum que fide, castitate, caritate, puritate cordis ornari optat: Hoc tanto puritatis intima bono, inquit, gloriari non potest veraciter, nisi qui extrinsecas gloriolas perfecte respuerit. Nec enim pure valet Dei, vel proximi querere lucra, qui propria non contemserit. Sed operis pretium est, serid animaduertere, ad lucra ex alijs captanda quid requirat? Necessesse est, ait, cor esse bene consciuum sibi, quod se in lucra securius foris extendat, cum securam intra se reliquerit conscientiam. Quid enim prodest homini, si vniuersum mundum lucratur, anima autem suae detrimentum patiat? Et mox; Duo sunt praeipue quae bonam reddunt conscientiam, nempe (vt verbis loquar B. Gregorij) commissa flere, stenda non committere. Horum neutrum solum sufficit. Vtriusque virtutis bene consciuus animus, securam seipsum deserat, & quodammodo perdat, vt alios lucrifaciat. Cum infirmantibus infirmatur, vratur cum scandalizatis, fiat etiam, si oporteat, Iudeis Iudeus, nihilque formidet cum tali conscientia, exemplo Ieremia & Ezechielis, in Aegyptum, vel in Chaldaeam cum transfessoribus captiuari, & cum S. Iob frater fieri draconum, & socius struthionum; cum Mays se quoque (quod grauius est) deleri de libro Dei, & cum Paulo anathema esse pro fratribus, non timeat cum tali conscientia. Ipsam denique si necesse est intrare gehennam, securus medias penetrans flammis, lata decantet conscientia: Et si ambulauero in medio vmbra mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es. Et hanc fiduciam operatur caritas, de corde puro, & conscientia bona.

En quantam requirat virtutum consummationem Bernardus; quae & eiusmodi plura si petite cutus fuero, longior fiam, nec fortassis quod volo consequar, itaque auctoritatibus probationibusque missis, rectoribus & breuioribus praeceptionibus rei summam comprehendam.

C A P V T XII.

• *Qualesnam esse debeant qui in Societate aliorum salutem promouendae incumbunt?*

POrissima quaedam paucis indicabo, eo fine vt à primis tirocinij initijs, eo spiritu imbui, eamorum conformatione ornari, ijs virtutibus instrui nitantur Nouitij, quibus possint non sibi solis, sed etiam alijs ad aeternitatem prodesse. etenim, vt bene perseueres; in eo penè sunt omnia, si ab initio validè, & conueniente flexu adoleueris; si tenuior, vel ex succa radix fuerit, si in prauum rami induruerint; quid speres aliud, quam vt vel euelli tandem, vel praecidi sit necesse?

Exili-